

Onderzoek naar didactisch handelen van docenten bij tweetalig onderwijs

Dit onderzoek is gefinancierd uit het budget dat het Ministerie van OCW jaarlijks beschikbaar stelt aan de LPC ten behoeve van het Kortlopend Onderwijsonderzoek (Ontwikkellijn Authentiek Leren), dat uitgevoerd wordt op verzoek van het onderwijsveld.
Projectnummer: 05.1.3.III.

uitvoering:

Universiteit Utrecht
Rick de Graaff
r.degraaff@uu.nl
Gerrit Jan Koopman

Met medewerking van:

Ivonne Gierman
Wibo van der Es (ICLON)
Yulia Anikina
Rosie Tanner
Gerard Westhoff

TTO-docenten en leerlingen van:

Christelijk Lyceum Zeist
Revius Lyceum Doorn
Revius Lyceum Wijk bij Duurstede

Universiteit Utrecht
i.s.m. ICO-ISOR/ Onderwijsresearch

Aanvrager:

CVO Groep Zuidoost-Utrecht

© 2006, Universiteit Utrecht/IVLOS; Utrecht University/ICO-ISOR

Deze tabel bevat de observatieresultaten van een onderzoek naar effectief didactisch handelen van vakdocenten in het tweetalig onderwijs TTO. Het praktisch gedeelte van het onderzoek is uitgevoerd op het Christelijk Lyceum Zeist, Het Revius Lyceum Doorn en het Revius Lyceum Wijk bij Duurstede. Het IVLOS bedankt alle betrokken TTO-coördinatoren, docenten en leerlingen hartelijk voor hun actieve deelname.

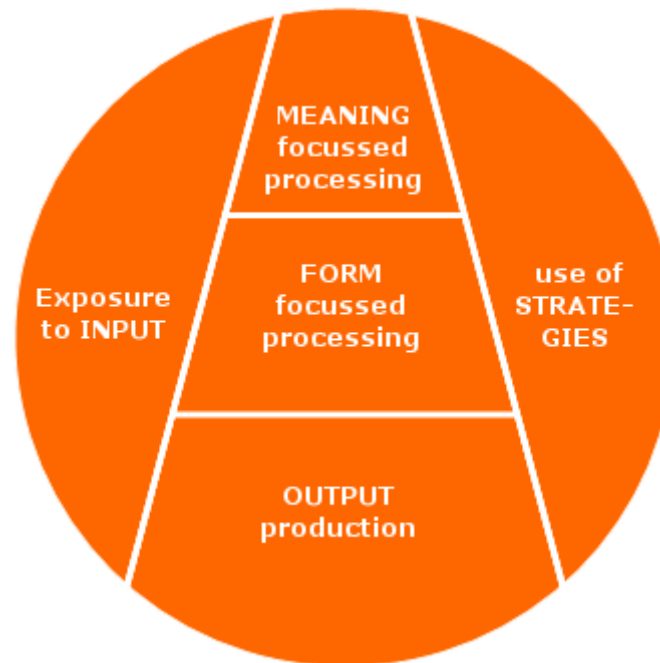
Categorieën met voorbeelden voor effectieve TTO-didactiek en didactische tips

Waaruit bestaat effectief docentgedrag om de taalontwikkeling van leerlingen in het TTO te bevorderen?

Om deze vraag te beantwoorden maken we gebruik van Westhoff's "Schijf van Vijf" (2002), een model dat vijf componenten onderscheidt in het taalleerproces in onderwijssituaties.

Effectief docentgedrag bevordert dat alle componenten aan bod komen in taalleersituaties en taalgebruikssituaties.

Vanuit de Schijf van Vijf hieronder kunt u doorklikken naar de tabel met voorbeelden en didactische tips voor TTO-didactiek. In de tabel vindt u, per subcategorie van de Schijf van Vijf, links naar videofragmenten op deze cd-rom. Door op de oranje links te klikken wordt het betreffende videofragment gestart.

Westhoff (2002)

1. Teacher facilitates exposure to input (at level 'i+1')

Offer learners lots of language input in the target language.

Datgene wat de docent doet om de input begrijpelijk te maken; zowel in de voorbereidende fase als tijdens de les (los van de interactie tussen docent en leerlingen)

i+1: taalaanbod is het meest effectief voor taalverwerving als het begrepen kan worden, maar het tegelijkertijd nieuwe betekenis- of vormelementen bevat.

Docenthandeling	Do statement	Toelichting	Voorbeelden	Tips
1.1 selecteren heeft materiaal uitgezocht voor gebruik door leerlingen op i+1.	Docent zoekt bij voorbereiding van zijn lessen materiaal (teksten, video's sites, etc.) waarvan hij inschat dat het niveau net iets boven het niveau ligt waarop zijn leerlingen het vloeiend kunnen lezen of luisteren.	- Teksten: Hiermee wordt bedoeld aanvullend tekstmateriaal, maar ook de in de methode aanwezige teksten. - De moeilijkheidsgraad van een tekst wordt enerzijds beïnvloed door het taalniveau en anderzijds door het inhoudelijke niveau van het onderwerp. Denk bij taalniveau aan de moeilijkheidsgraad van de woorden, de zinslengte aanwezigheid van kopjes, indeling in alinea's, etc.	Verhaal over Stonehenge, beeldend verteld, simpel taalgebruik. Goed voorbeeld van aangepast taalgebruik. In het interview geeft docent aan zich bewust te zijn van het niveau en daar mee rekening te houden.	- Ga een gesprek aan met enkele 'gemiddelde' leerlingen over waarom zij een tekst makkelijk of moeilijk vinden - Bespreek teksten met een vakcollega of een collega uit de sectie Engels met dezelfde vraag - Biedt geen teksten aan die inhoudelijk moeilijker zijn dan wat je in het Nederlands zou aanbieden
1.2 aanpassen vooraf heeft materiaal aangepast om het op i+1 te krijgen.	Docent zoekt bij de voorbereiding manieren om de tekst voor de leerlingen toegankelijker te maken.	Het gaat hier dus om ondersteuning die door de docent van te voren zijn bedacht om het begrijpen van de tekst te	- lijstje van kernbegrippen - synoniemen en/of vertalingen van moeilijke maar essentiële woorden - structuur in tekst door	- Vraag je steeds af wat vanuit het learendement voor de leerling het meest effectief is: Bied jij als docent kant en klare

		vergemakkelijken.	bijv. kopjes, alinea indeling, etc. - ondersteunende plaatjes, diagrammen, - vooraf inhoud van de tekst samenvatten (mondeling of op papier) - tekst (of gedeelten) herschrijven of vertalen	ondersteuning aan of bedenk je activiteiten waarbij de leerling zelf de betekenis van de tekst moet verwerken (zie categorie 2) - Bedenk dat het aanbieden van Engelstalige ondersteuning vaak meer rendement heeft voor de taalontwikkeling dan het aanbieden van vertalingen.
1.3 aanpassen tijdens gebruikt zo nodig middelen om het door docent geselecteerde en evt aangepaste materiaal op i+1 te krijgen.	Docent verduidelijkt de inhoud van de aangeboden teksten met behulp van (nieuwe) woorden, samenvattingen, parafrases en gebaren tijdens het lezen/luisteren.	Het gaat hier dus om die ondersteuning die door de docent tijdens de les ter plekke worden geboden op het moment dat hij ziet, merk of vermoedt (of uit ervaring anticipeert) dat een bepaalde tekstpassage of woorden door leerlingen als moeilijk worden ervaren.	Hij begint met vragen van ll reacties (4.1) en voegt daarna toe - situation student comes across word infra-structure, asks for examples and he then gives a few in a question and answer mode. Docente geeft toelichting op een gegeven antwoord, schrijft op bord en vertelt daarbij in het Engels wat ze precies doet. Leerling vraagt of het even in Nederlands kan. Docent	- Vraag je steeds af wat voor de leerling het meest effectief is: Nederlandse vertalingen, synoniemen voorbeelden aanbieden of de aan leerlingen vragen zelf met suggesties te komen. - docent bedenkt en gebruikt zelf aanvullende situaties en contexten waarin de nieuwe vocabulary wordt herhaald en/of , geïntegreerd - Denk na over het bordgebruik: Bijv. alle woorden die belangrijk zijn gegroepeerd op de linkerhelft van het

			<p>legt de zojuist uit boek in het Engels voorgelezen opdracht in het Nederlands uit. Daarna volgt een combinatie van Engels en Nederlands</p> <p>Docent legt uit a.d.v. een kubus, (visual aid)</p> <p>Leerling leest voor 'mercenaries' Docent: "<i>everybody knows what this word means?</i>" Kijkt naar leerling: "<i>In Dutch, yeah</i>"</p>	bord schrijven.
<p>1.4 tuning gebruikt zo nodig middelen om het door docent zelf geproduceerde Engels op i+1 te krijgen.</p>	<p>Docent verduidelijkt de inhoud van zijn eigen taalgebruik met behulp van (nieuwe) woorden, samenvattingen, parafrasen en gebaren.</p>	<p>Het gaat hier dus om die ondersteuning die door de docent tijdens de les ter plekke worden geboden op het moment dat hij ziet, merk of vermoedt (of uit ervaring anticipeert) dat bepaalde uitingen of woorden door leerlingen als moeilijk worden ervaren.</p> <p>Het kan ook een bewuste keuze zijn om regelmatig</p>	<p>"<i>They just wanted to fill their own wallets.</i>" Docent maakt geldgebaar.</p> <p>Lange passage waar meerdere voorbeelden van helpen inzitten: - 'I hide myself' (ondersteund door body language) - 'Statue' wordt vertaald - en 'boring' wordt</p>	- zie 1.3

		eerst iets “moeilijk” te formuleren en dan eenvoudig, of omgekeerd, zodat de leerlingen op verschillende niveaus of in verschillende varianten dezelfde input krijgen.	ondersteund door acting out	
--	--	--	-----------------------------	--

2. Teacher facilitates meaning-focussed processing

Require learners do something with content to understand it.

Alle inhoudsgeoriënteerd handelen zonder output productie. Oproepen van alle activiteiten die de leerling alleen dan kan uitvoeren wanneer hij de inhoud begrijpt.

Toelichting: Taalverwerving werkt alleen effectief in combinatie met betekenisverwerking. Welke docentactiviteiten bevorderen optimale betekenisverwerking?

Docenthandeling	Do statement	Toelichting	Voorbeelden	Tips
2.1 stimuleren stimuleert identificeren van betekenis van input.	De docent geeft de leerlingen opdrachten om de betekenis van belangrijke begrippen en/of woorden te achterhalen.	Belangrijke begrippen en/of woorden: - Het gaat om begrippen en/of woorden die belangrijk zijn voor de inhoud van het vak en een goed begrip van de tekst. - Met opdrachten wordt bedoeld, kleine taakjes die de leerlingen laten nadenken over de betekenis.	zie 1.3 - matching oefeningen - organizers - schema's etc. Na korte uitleg van docent: <i>“Please write down in your notebook what you heard what I just said and try to</i>	- Je kunt de leerlingen vragen de door jou als belangrijk geselecteerde woorden in het Engels te omschrijven (eventueel met behulp van woordenboek) - Je kunt de leerlingen vragen om zelf de ‘10’ belangrijkste woorden en begrippen te onderstrepen en te omschrijven

		<p>Het zonder meer geven van de betekenis kan ook, maar is vanuit het leereffect vaak minder zinvol.</p> <p>Vaak ook zal de docent de lln. vragen om zelf met begripsomschrijvingen te komen.</p> <p>Wanneer dat taalgebruik in het Engels uitlokt, is ook sprake van 4.1/4.2</p> <p>NB: verwerkingsactiviteiten kunnen ook op tekstniveau plaatsvinden.</p>	<p><i>make it your own sentence.”</i></p> <p><i>“I want an explanation for this sort of cartoon. An explanation. Think of an explanation; why does it say ‘join or die’ take a close look at the snake Pauses.... Robin can you answer it, can you explain the cartoon? “</i></p> <p>Naar aanleiding van door leerling opgelezen zin: <i>“Can you explain the last sentence to me? Yes, you can..... What is a purpose?</i> Lln: <i>Do I have to explain it in English?</i> Docent: <i>Yes, you may use one Dutch word.</i> Even later: <i>Thijs can you help him?</i> (voorbeeld loopt nog stukje door)</p> <p>Lln spreekt woord fout uit. Docent: DENY! and do you</p>	<p>- Je kunt schema's, structuren, etc. geven die de leerling helpen om de betekenis van de kernbegrippen en woorden te achterhalen</p> <p>- Je kunt in het Engels uitleg geven van bepaalde kernbegrippen of woorden.</p>
--	--	--	---	--

			<p>know what the word ‘deny’ means?</p> <p>docent stimuleert begrip van een vraag uit het tekstboek</p>	
<p>2.2 checken checkt of betekenis is geïdentificeerd.</p>	<p>Docent vraagt van belangrijke begrippen en/of woorden of de lln. die begrepen hebben.</p>	<p>Wanneer de docent sturende open vragen stelt en daarmee begripsomschrijving in het Engels uitlokt, is dat extra leerzaam (combinatie met cat. 4)</p>	<p>“Do you understand that?” “Do you agree with that?” “Do you think the first description is correct or the second?”</p> <p>“Oh boy, you can hand it in tomorrow. Yes? Ok? Do you understand what I am saying?”</p> <p>After the instructions have been given (4.2): “Do I have to explain this in Dutch? Everybody is clear on this?”</p>	<p>- Als je in algemene zin vraagt of de leerlingen iets begrepen is de kans groot dat de leerlingen uit ‘gemakszucht’ wel ja knikken. Zorg er dus voor dat je je vraag specifiek maakt en laat leerling zonodig antwoorden.</p>
<p>2.3 benadrukken geeft corrective feedback bij onjuiste betekenisidentificatie.</p>	<p>Docent geeft of benadrukt de juiste betekenis van belangrijke begrippen wanneer hij constateert of inschat dat de begrippen door de lln. onjuist of onvolledig begrepen</p>	<p>- Je kunt dit doen door zonder meer de betekenis of omschrijving te geven of door middel van opdrachten (zie 2.1)</p> <p>NB: correctie van onjuist of</p>	<p>Leerling geeft antwoord; Docent herhaalt en herformuleert antwoord van leerling en vat antwoord samen op bord.</p>	<p>- De leerlingen zichzelf of elkaar laten corrigeren werkt vaak beter dan wanneer jij dat als docent doet. (dus in combinatie met cat 4)</p>

	worden.	onvolledig begrip leidt niet automatisch tot juist & volledig begrip, en zeker niet vanzelf tot correct & adequaat gebruik.	Docent vraagt: Is there also an economical reason? LIn geeft antwoord Docent vat samen en vult aan.	
2.4 laten oefenen laat aanvullend oefenen.	De docent geeft aanvullende oefeningen waarmee het begrip en het onthouden van belangrijke begrippen (al aangereikt onder 2.1, 2.2, 2.3) wordt bevorderd.	<ul style="list-style-type: none"> - Het eenmalig checken en stimuleren van begrippen is op zich niet voldoende om deze ook te onthouden. - Dit soort activiteiten zijn bedoeld om zowel de engelse woorden te onthouden, maar helpen tegelijkertijd om de vakinhoud beter te verwerken. 	<p>W 32.40- 32. 50 Schrijf lijstje argumenten op bord: “<i>one more!</i>”</p> <p>Docent geeft opdracht om toothformula te maken en daarin gebruik te maken van de drie kernbegrippen/woorden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Je kunt leerlingen de stroomschema laten invullen van te onthouden begrippen - Je kunt leerlingen woorden laten sorteren of ordenen - Je kunt leerlingen woorden laten bijschrijven bij een plaatje - Je kunt leerlingen woordkaartjes laten maken - Je kunt leerlingen een webdiagram laten maken - Je kunt leerlingen woorden in een woordenschrift laten opschrijven aangevuld met voorbeeldzinnen uit de tekst - Denk ook na over het gebruik van persoonlijke wordfiles.

3. Teacher facilitates form-focussed processing

Direct the learners' attention to form (language awareness).

Het gaat om awareness raising. De docent wijst op een taalverschijnsel, of zorgt op enige andere wijze dat de leerlingen zich bewust zijn van het taalverschijnsel. Het betreft hier elke handeling die je receptief laat handelen/verwerken aan de vorm.

Toelichting: het verwerven van taalverschijnselen werkt het beste als je je bewust bent van de vorm van dit verschijnsel in de input, bij voorkeur in relatie met de betekenis/het gebruik ervan.

Docenthandeling	Do statement	Toelichting	Voorbeelden	Tips
3.1 signaleren Signaleert mogelijke problemen.	Docent noemt taalvormen en taalstructuren die belangrijk voor en een goed begrip van de inhoud en/of om te kunnen praten of schrijven over die inhoud.	Vormen en structuren zijn bv. ww.vormen, vaste voorzetsels, woordvolgorde, verwijzwoorden, zinsamenstellingen enz. Dit kunnen toepassen, vereist dat je als docent goed inzicht hebt in het taalniveau van je leerlingen.	“ So, when we want to compare things, we use the expressions such as: ‘bigger than’, or ‘as big as’.” Docent laat leerlingen nadenken over werkwoordsvormen die je kunt gebruiken om een beschrijving over het verleden voor een reisgids te maken.	- Overleg met de sectie Engels welke taalverschijnselen er aan de orde zijn in de les Engels en probeer hierbij aan te sluiten. - Overleg met de sectie Engels welke specifieke taalverschijnselen er bij jou aan de orde zijn en vraag de sectie Engels hierop aan te sluiten in de lessen Engels - Overleg met sectie Engels en andere vakdocenten over het gezamenlijk hanteren van een zelfde terminologie.
3.2 exemplificeren Geeft voorbeelden.	Docent legt nadruk op taalvormen of geeft voorbeelden van taalvormen en	- Het onthouden en toepassen van een bepaalde taalvorm/structuur wordt bevorderd wanneer je deze	“ <i>You do the revision; so you revise ...</i> ”.	Je kunt ook de lln. vragen om voorbeelden te geven (= combi met cat. 4)

	taalstructuren die belangrijk zijn in andere contexten.	in meerder situaties bent tegengekomen.		
3.3 corrigeren Verbeter taalgebruik.	Docent verbetert taal/structuurfouten in het mondeling of schriftelijk taalgebruik van de lln.	Hij maakt daarbij de afweging of het corrigeren van die fout de klas als geheel helpt om die structuur te onthouden, Bij die afweging hou je rekening met het niveau van de lln. (zouden ze dit in principe moeten kunnen) en met het belang van de communicatie.		Als docent maak je hierbij ook een pedagogische inschatting. De veiligheid voor leerlingen om te durven communiceren tijdens je lessen mag niet worden ondermijnd.
	Docent herhaalt de foute uiting van leerling en verbetert expliciet de gemaakte fout.		Leerling legt uit waarom hij zijn huiswerk niet gemaakt heeft en gebruikt een verkeerde werkwoordsvorm. Docent doet of hij hem niet begrijpt en verbetert de fout.	
	Docent herhaalt de foute uiting van leerling en verbetert impliciet de gemaakte fout.		Ll: <i>“they didn’t had anything...”</i> Docent: <i>“They didn’t have anything, yeah.”</i> Lln leest /purpose/ fout. Docent herhaalt: /purpose/ yeah. Lln spreekt woord fout uit. Docent: DENY! and do you	

			know what the word 'deny' means?	
	Docent geeft regel naar aanleiding van gemaakte fout (zoals bij 3.4)	Zie ook 3.4	"Don't you remember: he, she and it, get an 's'.	
3.4 uitleggen Geeft expliciete uitleg uitlopend op regel.	Docent geeft uitleg over belangrijke maar lastige taalvormen en structuren.	Je kunt hierbij een regel geven als je verwacht dat dat het begrip of het onthouden bevordert. Het geven en zeker het onthouden van regels is geen doel op zich.	"The difference between dessert en desert is that desert is a huge area with only sand, whereas dessert is what we eat after our main course." Desert is pronounced: // Dessert is pronounced: //	Je kunt ook de lln. vragen om de regel te geven of de regelmatigheid of toepassingswijze onder woorden te brengen (in het Engels = in combi met cat. 4) - zie 3.1.
3.5 leerling reacties	Laat leerlingen reageren op lastige structuren en/of vormfouten in het taalaanbod.	- Gestructureerd letten op taalfouten en/of lastige structuren geproduceerd door mede leerlingen, helpt je beter bewust te worden van je eigen taalgebruik.	Docent laat ll eerst inhoudelijk reageren op schriftelijke meningen van mede ll. Daarna: " <i>Could you please check the English used by your fellow classmates and maybe write down some remarks about... This is wrong sonny.!.... Let's see if you can be an English teacher.</i> " Docent laat lln fouten signaleren in elkaars schrift en praat daar klassikaal over. " <i>who would like to mention</i>	- Je kunt hierbij inzoomen op een beperkt aantal taalstructuren door leerlingen een checklist te geven rondom een structuur: bijvoorbeeld: let op verleden tijd en zoek tijdsaanduidingen in het verleden.

			<i>one mistake? Iris? Another mistake? An important one? “</i>	
--	--	--	--	--

4. Teacher facilitates output production

Stimulate learners to practise and be creative with the language.

Alle docentactiviteiten die het gebruik van de doeltaal door de leerlingen stimuleren gericht op het verwerven van vorm- en/of betekenisaspecten.

Toelichting: Voor effectieve taalverwerving is inputverwerking én outputproductie nodig, die bij voorkeur doelgericht, functioneel, authentiek en effectief is: het is belangrijk dat leerlingen de taal regelmatig kunnen toepassen in zinvolle contexten.

Docenthandeling	Do statement	Toelichting	Voorbeelden	Tips
4.1 reactie oproepen vraagt leerlingreacties.	Docent stelt klassikaal vragen aan leerlingen over vakinhouden en /of begrippen; hij zorgt ervoor dat hij steeds een individuele leerling laat antwoorden.	- Klassikaal: in feite gaat het hier om de gesloten vorm van het onderwijs-leer-gesprek (dus steeds van docent naar leerling en weer terug) - vakinhoud/taalvorm: de docent stelt in vraagvorm begrippen/concepten uit zijn vak aan de orde, waarbij hij bij voorkeur niet de vertaling geeft, maar leerlingen het begrip in het Engels laat uitleggen - de leerling krijgt	“ <i>What do we mean by?</i> ” “ <i>Can you explain what we mean by?</i> ” “ <i>How would you describe?</i> ” Nadat leerling een lang antwoord heeft voorgelezen uit zijn schrift: “ <i>Okay, wonderful, but now in your own words. Because you copied these sentences from the book. Didn’t you? (LL: Yes) I want to hear it in</i>	- Een goed onderwijsleergesprek wint aan effectiviteit wanneer het ondersteund wordt door (keywords-) woorden of schema’s etc. op het bord te zetten - Probeer zoveel mogelijk open vragen te stellen die de leerling uitnodigen om zelf hun antwoorden te formuleren - Geef een klas even de tijd om na te denken en/of even te overleggen met de

		<p>voldoende tijd om na te denken over het antwoord en wordt gestimuleerd om een antwoord te geven - zo mogelijk benadrukt de docent de taalvorm.</p>	<p><i>your own words.”</i></p> <p>Na antwoord opgelezen door leerling, vraagt docent: <i>“Yes, and why was that?”</i> vervolgens: <i>“I want an explanation for this sort of cartoon. An explanation. Think of an explanation; why does it say ‘join or die’ take a close look at the snake Pauses... Robin can you answer it, can you explain the cartoon?”</i></p>	<p>buurman over het te geven antwoord - Laat leerlingen antwoorden naar aanleiding van het gemaakte huiswerk leerlingen.</p>
<p>4.2 interactie oproepen Stimuleert interactie tussen leerlingen in klassikale werkvormen – docent is gespreksleider.</p>	<p>Docent stelt klassikaal vragen aan leerlingen over vakinhouden en/of begrippen; hij nodigt leerlingen uit om op elkaars antwoorden te reageren.</p>	<p>Zie 4.1.</p>	<p><i>“Would you agree with what X just said?”</i> <i>“How could you rephrase what X just said?”</i></p> <p><i>“Remember, speak clearly. – Well we have to move a bit to see each other – stand up when it is your turn, and first say the answer and then the next question.”</i></p> <p><i>“Maybe there is another British side person, who wants to add something.... cause frankly it is a tiny</i></p>	<p>- Maak gebruik van basisstructuren van samenwerkend leren(check in duo’s, denken, delen, uitwisselen, etc)</p>

			<i>weeeney answer, isn't it?"</i>	
<p>4.3 laten communiceren Laat taken uitvoeren die zo veel mogelijk leerlingen tegelijkertijd Engels laten gebruiken – dus in klassikale situaties.</p>	<p>Docent geeft regelmatig (korte) opdrachten waarbij leerlingen in paren of groepen onderling moeten communiceren met elkaar naar aanleiding van de zojuist behandelde stof.</p>	<p>- Groepswork zorgt er voor dat veel leerlingen even kunnen oefenen - Het maken van fouten m.b.t. het Engels werkt hierbij niet belemmerend op het taalproces.</p>		<p>- Denk hierbij aan allerlei vormen van het zgn. ‘samenwerkend leren’ - Korte opdrachten waarbij eerst in paren wordt gewerkt kunnen daarna in grotere groepen worden vergeleken of plenair worden gerapporteerd. - Opdrachten waarbij leerlingen het eens moeten worden of een oplossing voor een probleem moeten vinden zijn vaak effectiever dan een opdracht waarbij je leerlingen vraag meningen uit te wisselen of te discussieren.</p>
<p>4.4 sturen Stimuleert dat uitsluitend Engels wordt gebruikt.</p>	<p>Docent spreekt zelf constant Engels en zorgt ervoor dat leerlingen dit ook doen.</p>	<p>Voor het effectief taalleren is het belangrijk om een klimaat te creëren waarin het gebruik van het Engels zo natuurlijk mogelijk is.</p>	<p><i>“And we will do this in English”</i> <i>“... And I think I hear some Dutch”</i> <i>“Robin, I thought you were supposed to speak English here. “</i> <i>“Please try to say it in English. Otherwise, try to</i></p>	<p>- Het plaatsen van een Engels vlaggetje als reminder om Engels te praten - Het toekennen van een beloning (punten) wanneer er volledig Engels is gesproken.</p>

			<i>translate it.”</i>	
<p>4.5 “verbeterde” output uitlokken Geeft correctieve feedback die leidt tot nieuwe, correcte output.</p>	<p>Docent reageert naar aanleiding van een door de leerling gemaakte fout in het Engels. Hij nodigt leerling uit om het correcte Engels te geven.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Met fouten worden grammaticale , uitspraak, verkeerd woordgebruik etc. bedoeld, maar ook antwoorden in het Nederlands vallen onder deze categorie. - Je kunt op verschillende manieren corrigeren (zie hieronder) - Het is zeker niet de bedoeling om alle fouten te corrigeren; de docent maakt een afweging tussen het belang van de voortgang van de communicatie (veelal het inhoudelijke onderwerp waar hij mee bezig is) en de gemaakte fout. - Fouten die de communicatie hinderen (onderling of met native speakers) dienen als eerste gecorrigeerd te worden. 	<p><i>“Could you say that in English please.”</i> <i>“Stick to English, please”</i> <i>“Could you say in English what he just said in Dutch?”</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Correctie van mondeling taalgebruik kan het beste zo plaatsvinden dat het de interactie niet te veel verstoort maak de keuze op welk moment je dit wilt doen - Wanneer de leerling de fout niet kan verbeteren, vraag het aan een medeleerling - Zet correcte vorm op bord - Vraag leerlingen correcte vorm in hun schrift te zetten - Herhaal fout van leerling en benadruk de gemaakte fout in zijn intonatie waardoor het a.h.w. een vraag wordt. - Herhaal foute uiting van leerling maar laat fout weg en vervang deze door mmm - Vraag leerling wat hij bedoelt met foute uiting.
<p>4.6 schriftelijk verwerken.</p>	<p>Docent geeft schrijfp opdrachten naar aanleiding van de vakinhouden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Veel van de hierboven gegeven toelichtingen zijn hier ook van toepassing - Het is leerzaam om nieuwe begrippen en 	<p>Na korte uitleg van docent: <i>“Please write down in your notebook what you heard what I just said and try to</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Denk aan veel verschillende vormen van schrijven voor een publiek: posters, krantenartikelen, klachtenbrief, etc. etc.

		structuren zowel mondeling als schriftelijk te verwerken.	<i>make it your own sentence"</i> Leerlingen schrijven mening op, andere leerling reageert schriftelijk op die mening (plus op het Engels, zie 3.5) en dan reageert derde leerling nogmaals op het geschrevene.	- Denk aan verschillende vormen van schrijven voor jezelf: aantekeningen maken, samenvatten, parafraseren, etc. etc.
--	--	---	--	--

5. Teacher facilitates use of strategies

Help learners to develop language learning strategies.

Elke handeling die erop gericht is de leerlingen waar nodig compensatiestrategieën te laten gebruiken, d.w.z. effectief te kunnen omgaan met taalbegrips- of taalgebruiksproblemen.

Toelichting: iedere taalleerder heeft te maken met taalgebruikssituaties waarvoor zijn taalbeheersing tekort schiet. Een succesvol taalleerder is in staat hier effectief mee om te gaan; dit kan in het onderwijs worden gestimuleerd.

Docenthandeling	Do statement	Toelichting	Voorbeelden	Tips
5.1 uitlokken receptief lokt zelf of via materiaal gebruik van receptiestrategieën uit.	Op het moment dat leerling dreigt vast te lopen bij het lezen van een tekst, geeft de docent niet zelf de oplossing, maar stelt helpende vragen waardoor leerlingen receptieve strategieën gaan toepassen.	- Met receptieve strategieën wordt bedoeld dat de leerling gebruik gemaakt van aanwijzingen in de tekst om deze tekst op inhoud te kunnen snappen. Aanwijzingen kunnen zitten in plaatjes, tussenkopjes, structuur van		- Sluit aan bij de belevingswereld van de leerlingen middels hun voorkennis van het onderwerp van de tekst - Laat leerlingen voorspellen waar de tekst over zou kunnen gaan - Laat leerlingen opschrijven

		<p>tekst, woorden, etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het is de bedoeling dat je als docent zodanige vragen stelt dat de leerling zelf op zoek gaat naar de betekenis - De docent kan deze strategieën oproepen d.m.v. mondelinge vragen/suggesties tijdens de les, maar kan ze ook van tevoren bedenken en bij teksten zetten. 		<p>op welke vragen zij nav de tekst antwoord willen hebben</p> <ul style="list-style-type: none"> - Laat leerlingen zelf vragen maken/ bedenken over de tekst - Laat de leerlingen voor elke alinea een krantenkop maken.
	<p>Docent stelt vragen m.b.t aanwezige plaatjes, illustraties, etc.</p>		<p>'if you look at the pictures, what does that tell you about'</p> <p>Docent laat poster zien.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - op basis van deze aanwijzingen, laat leerlingen voorspellen waar de tekst over kan gaan.
	<p>Docent stelt vragen m.b.t. aanwezige titel, kopjes, dikgedrukte woorden, etc.</p>			<ul style="list-style-type: none"> - laat de leerlingen de hoofdgedachte van de tekst opschrijven op basis van de kopjes, plaatjes etc.
	<p>Docent stelt vragen m.b.t. aanwezige structuurwoorden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Structuurwoorden geven verbanden in een tekst weer. Voorbeelden: Volgorde: First, second, after, when Inhoudelijke verbanden: But, on the other hand, etc. 		<ul style="list-style-type: none"> - Laat leerlingen de voegwoorden, signaalwoorden onderstrepen, opschrijven - Laat leerlingen de verbanden opschrijven die de signaalwoorden aangeven.
	<p>Docent stelt inhoudelijke hulpvragen m.b.t. globale</p>		<p>If you see that paragraph one deals with the</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Laat de leerlingen bij iedere alinea een vraag stellen

	tekststructuur.		advantages of global warming, what would the next paragraph logically be about?	- Laat de leerlingen iedere alinea samenvatten in trefwoorden - Laat leerlingen schematisch weergeven hoe de tekst is opgebouwd (bijv. stroomschema's)
	Docent stimuleert leerlingen om door te lezen bij onbekend woord.			
	Docent vraagt leerling naar overeenkomst onbekend woord met woord uit moedertaal of andere taal.		Docent vraagt ll om vraag te vertalen in Ned om zo tot beter begrip van vraag te komen.	- Je kunt vragen of de leerlingen het woord of delen van het woord herkennen uit een andere taal.
5.2 uitlokken productief lokt zelf of via materiaal gebruik van productiestrategieën uit.	Op het moment dat leerling dreigt vast te lopen bij het spreken, stelt de docent vragen aan leerling waardoor leerlingen productieve strategieën gaan toepassen.	- Vastlopen zal vaak inhouden dat de leerling niet het juiste woord weet in het Engels of niet weet hoe hij iets moet zeggen omdat hij niet de juiste structuur kent - Met productieve strategieën wordt bedoeld dat de leerling technieken toepast om het gebrek te omzeilen. Denk aan gebarentaal, omschrijvingen, kleine tussenzinnetjes om tijd te winnen, synoniemen, parafraseren, etc.	Uit context blijkt dat leerlingen gestimuleerd worden om tijdens het maken van huiswerk, woorden op te zoeken in dictionary <i>"A Dutch word, but you can easily say it in English"</i> Lln weet definitie niet. Docent: <i>"Can you give me an example of ...?"</i>	- 'Describe this in you own words' - 'Please show me with your hands what it looks like'

<p>5.3 laten reflecteren laat op strategiegebruik reflecteren.</p>	<p>De docent bespreekt de strategieën onder 5.1. en 5.2 expliciet met de leerlingen.</p>	<p>Het toepassen van strategieën wordt eerder een automatisme als je reflecteert op de manier en het nut ervan.</p>	<p><i>“I forgot to look it up” Did you know the word or did you ask your parents?”</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - So, please write down in your notebooks what you have just done in order to understand this text? - Find out from your neighbour what things he did to understand this text - So, we just saw how useful it was to look at the subtitles of this text.
<p>5.4 ondersteunen helpt op weg/ scaffolding.</p>	<p>Wanneer leerlingen zelf een presentatie moeten geven, reik je suggesties en/of hulpmiddelen aan die zij kunnen gebruiken tijdens voorbereiding en presentatie.</p>		<p><i>“..and if you have finished that which shouldn't take too long you are going to get those white cards...”</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - leerlingen gebruiken spiekkaartjes in telegram stijl om speech te kunnen produceren.